

Første Viceformand (Høgsbrø): Jeg skal hermed standse Forhandlingerne for i Dag.

Næste Møde vil blive afholdt imorgen Middag Kl. 1, og Dagsordenen vil da være:

Fortsettelse af anden Behandling af:

Forslag til Lov om overordentlige Foranstaltninger til Forsvarsvæsenets Fremme.

Mødet hæbet Kl. 4. 35'.

Syv og Tressindstyvende Møde.

Onsdagen den 2den April 1884 Kl. 1.

Secretæren, Carstensen, oplæste Protokollen for forrige Møde; denne blev derefter understrevet.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af anden Behandling af Forslag til Lov om overordentlige Foranstaltninger til Forsvarsvæsenets Fremme.

Ordføreren (Bojfen): Ved Mødets Afslutning igaar blev jeg hindret fra at svare den høitærede Conseilspræsident, og inden Diskussionen derfor kommer ind paa nye Baner, ønsker jeg at vende tilbage med nogle Bemærkninger til de Theorier, som den høitærede Conseilspræsident igaar opstillede. Den høitærede Conseilspræsident bebrejdede Venstre, at det manglede et reelt Program. Dette forekommer mig at være en underlig Måte fra den, der dog maa føle sig som Repræsentant for det saakaldte Høireparti her i Landet. Thi spørger man om, hvad er Høires reelle Program, vil man vistnok for-gjæves søge derom, jeg kunde næsten sige paa

et hvilket som helst Omraade. Kommer man ind paa Realiteterne, er det jo Alle bekendt, at der indenfor Høires Leir findes i overordentlig Grad indbyrdes afvigende Anskuelser, og hvad den her foreliggende Sag angaar, Forsvarssagen, er det jo ligeledes Alle bekendt, at den Plan, vi her behandle, nemlig Kjøbenhavns Befæstning, ikke er accepteret som Høirepartiets Program. Det har i alt Fald ikke vedkjendt sig det overfor Vælgerne i de forskellige Proklamationer, som ere udstedte, og det kan jo ikke være Meningen, at det har villet skjule for Vælgerne, hvad der paa dette Omraade var dets virkelige Mening. Altsaa i Realiteterne ser jeg ikke, at Høirepartiet som jaadant har noget reelt Program, der i fjerne Maade kan sammenlignes med det Program, hvorpaa Venstre er bygget. Det er jo nemlig Alle bekendt, at Venstre er opstaaet paa et positivt Realitets-Program paa alle Omraader; selv paa dette Omraade, vi her have for, findes der et jaadant fra den Tid, vi begyndte Forhandlingerne om Sagen. Altsaa denne Anke fra Høires Side om, at Venstre mangler et reelt Program, er mig i en ganske særegen Grad ufattelig; thi hvad man netop forlanger af et Regjeringsparti, er et positivt Program, medens det derimod til alle Tider har været et af Oppositionens Prærogativer, om jeg saa maa sige, at have den Rettighed at kritisere, kontrollere og angribe, uden at være forpligtet til at lægge sit Program frem for det Dieblit, da der ogsaa gives det Midler til at gennemføre det. Jeg siger, Høire har ikke, mig bekendt, noget Realitets-Program paa noget Omraade, men man har fremstillet som et Program for det Noget, der nærmest maa siges at være af formel Natur. De Sætninger og Paastande, hvorom Høire samler sig i sin Kamp, har nemlig som bekendt været: Kampen for Landstingets Ligeberettigelse og for Kongens uindskrænkede Frihed til at vælge sine Ministre, som han vil. Og dette er, hvad jeg nærmest betegner som et formelt Program. Det ene af disse Punkter har jo faaet nogen karakteristisk Belysning ved Finantslovbehandlingerne for Dieblittet, saa at altsaa den Side deraf, som omhandler Thingenes finansielle Ligeberettigelse, vel maa antages for Tiden at være lagt til Side. Det andet Punkt, som altsaa skulde blive det sidste Centralpunkt, som indholdtes i dette Høires formelle Partiprogram: Kongens Ret til frit at vælge sine Ministre, forekommer mig efter den høitærede Conseilspræsidents Yttringer igaar, ogsaa nu at maatte med Nødvendighed opfattes indenfor visse Fortolkningegrændser. Hvis jeg har forstaaet den høitærede Conseilspræsident ret, saa